

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää ja pesien hävittämistä

Hakija

Kaakkois-Suomen ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri vastuualue / Erkki Munter

Asia

Lupahakemus haarapääskyn pesien hävittämiseen ja pesinnän häirintään sillan purkamisen yhteydessä Lappeenrannassa, Kaakkois-Suomessa.

Hakemus

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue hakee luonnonsuojelulain mukaista poikkeusta haarapääskyä koskevista rauhoitussäännöksistä.

Poikkeuslupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi, sillä haarapääskyjen vuosittain pesintäänsä hyödyntämän Telkjärven sillan yleiskunto on todettu huonoksi. Sillalle on sen takia jouduttu jo asettamaan 18 tonnin painorajoitus, joka estää osan maa- ja metsätalouden kuljetuksista sekä rajoittaa raskaimpien pelastusajoneuvojen kulkua sillan yli. Sillan korjaaminen ei ole taloudellisesti järkevää ja uuden sillan rakentamiselle on myönnetty rahoitus vuodelle 2025. Työt pyritään tekemään mahdollisimman yhtäjaksoisesti, jotta haitta pelastustoiminnalle ja -viranomaisille, koulukyydeille, maa- ja metsätalouden logistiikalle ja alueella säännöllisesti liikkuville ihmisille on mahdollisimman lyhytaikainen. Sillan rakentamisen ajaksi ei rakenneta erillistä kiertotietä vaan liikenne ohjataan kiertämään jo olemassa olevalle valtion tieverkolle. Sillan vesitalousluvan lupamääräyksissä on todettu muun muassa, että jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja ettei vesialueella ja rannan välittömässä läheisyydessä saa tehdä rakennustöitä lintujen pesinnän ja kevätkutuisten kalojen pääasiallisen kutuajan 15.4.–31.8. aikana.

Toimenpiteet

Siltahanke ajoitetaan vähintään yhdelle, mahdollisesti kahdelle vuodelle huomioiden lintujen pesimäaika. Nykyisen Telkjärven sillan purkaminen tehdään 31.8. jälkeen pesimäkauden ulkopuolella. Ennen sillan purkamista varmistetaan, ettei sillan rakenteissa ole myöhäispesintää käynnissä. Nykyinen silta puretaan kokonaisuudessaan erillisen purkusuunnitelman mukaisesti.

Jotta sillan purkamiseen ja uuden sillan rakentamiseen liittyvät työt voidaan tehdä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja kustannustehokkaasti sekä alueen liikenteelle kohtuutonta haittaa aiheuttamatta, haetaan poikkeuslupaa nykyisen sillan rakenteissa olevien pääskynpesien hävittämiseksi ajalla 1.9.–14.4. pesimäkauden ulkopuolella sekä pääskyjen häirinnälle pesimäkaudella. Toimenpiteisiin ei sisälly munien hävittämistä pesistä. Aiempien kokemusten perusteella haarapääskyt pesivät todennäköisesti myös uuden sillan rakentamisen aikaisiin telineisiin, joten lupaa haetaan rakennustelineisiin tulevien pesien purkamiseen pesimäajan jälkeen. Lisäksi haetaan lupaa rakennustöiden ajaksi lähelle siltapaikkaa sijoitettavan pesäpaikkahotellin vanhojen pesien poistamiselle pesäpaikkahotellin purkamistöiden yhteydessä pesimäajan ulkopuolella. Pesäpaikkahotelli poistetaan, koska se asennetaan väliaikaiselle työsilalle.

Kesäajalle haetaan lupaa rakennustöihin, jotka eivät aiheuta erityisen suurta melua. Hakemuksessa on listattu pesimääjalla ja sen ulkopuolella tehtävät työt. Pesimääjalla tehtävät vähäistä melua aiheuttavat työt sisältävät sillan betonimuotin rakentamisen, raudoitustyön, sillan kannen pintarakenteiden tekemisen ja asfaltoinnin.

Sillassa on pesinyt vuonna 2022 vähintään kahdeksan haarapääskyparia ja hakemus koskee kaikkia alueen pesiä. Sillan rakenteissa ei ole luontoselvityksen perusteella todettu pesivän muita lintulajeja. Poikkeusluvan myötä rakennustöihin ei tule taukoa ja sillan purku- ja rakennustyöt voidaan toteuttaa yhtäjaksoisesti ilman että kalustoa tai henkilöstöä tarvitsee siirtää muihin töihin tai lomauttaa. Luvan voimassaoloajaksi pyydetään 1.9.2025-14.4.2027

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Hankkeen eri vaiheissa on pyritty välttämään ja lieventämään yleisesti luontovaikutuksia. Hankkeen toteuttaminen ei kuitenkaan ole mahdollista yhtäjaksoisesti, ilman poikkeuslupaa. Rakennushankkeen pitkittyminen olisi myös ristiriidassa tienpitoa koskevien yleisten vaatimusten kanssa, jotka ohjaavat tienpitäjää. Mikäli hankkeessa joudutaan pitämään tauko 15.4.–31.8. pidentäisi se huomattavasti kiertohaittaa alueella liikkuville yleisesti, koulukyydeille, maa- ja metsätalouden logistiikalle, aiheuttaisi haittaa pelastustoiminnalle ja -viranomaisille sekä nostaisi hankkeen kustannuksia.

Hankkeen vaikutus haarapääskyn suotuisaan suojelutasoon

Suomen haarapääskyjen pesimäkannaksi arvioidaan 100 000–150 000 paria. Telkjärven siltarakenteissa pesi kesällä 2022 vähintään kahdeksan haarapääskyparia. Telkjärven sillassa pesii siten noin 0,01 % Suomessa pesivästä haarapääskyjen pesimäkannasta. Telkjärven silta ei olisi käytössä pesimäpaikkana poikkeusluvan myötä yhtenä pesimäkautena. Paikkauskollisina pääskyt palaavat todennäköisesti samalle siltapaikalle, mikä voidaan ottaa huomioon uuden sillan suunnittelussa tarjoamalla pääskyjen pesintään soveltuvia rakenteita.

Hyötyjen ja haittojen vertailussa Telkjärven sillan korvaaminen uudella sillalla ja sen myötä saavutettava liikenneturvallisuuden parantaminen tarjoaa merkittävän yleisen edun verrattuna noin kymmenen haarapääskyparin pesinnän mahdollisesti toteuttamatta jäämiseen yhtenä pesimäkautena. Nämä sillassa pesimään tottuneet haarapääskyt löytävät mahdollisesti toisen, tilapäisen pesimäpaikan alueelta, kuten sillan lähelle rakennettava pesäpaikkahotelli.

Hakemuksessa on lisäksi esitetty esimerkki Karhiniemen sillalta, jossa räystäspääskyille tarjottiin siltaremontin ajaksi tekopesähotellia. Räystäspääskyt kuitenkin siirtyivät pesimään mm. rakennustelineisiin. Hankkeelle myönnettiin poikkeusluvat pesien hävittämiseen ja pesinnän häirintään.

Alueelle tilatun luontoselvityksen mukaan kunnostustoimien häirintävaikutus arvioidaan tilapäiseksi ja vähäiseksi. Mikäli rakennustelineisiin tai muihin työnaikaisiin telineisiin tulee lintujen pesiä, puretaan nämä rakenteet vasta lintujen pesimääjan jälkeen. Rakennustöiden aikana ehdotetaan lieventämiskeinona melua aiheuttavien töiden tekemistä pesimääjan ulkopuolella, jolloin ei aiheuteta myöskään haittaa muulle alueen pesimälinnustoille.

Haarapääsky on kulttuuriympäristön lintu ja sopeutunut ihmistoimintaan. Pääskyt ovat sopeutuneet siltapaikalla jatkuvaan liikenteeseen ja muuhun ihmisen aiheuttamaan häiriöön. Lievennyskeinona uuteen siltaan on suunniteltu haarapääskyille 16 tekopesää. Suunnittelussa on huomioitu paikkojen sopiminen haarapääskylle minimoiden saalistajien mahdollisuudet päästä häiritsemään pesintää.

Vaikka Karhiniemen tapauksessa tekopesähotelli ei toiminut räystäspääskyjen väliaikaiseksi pesimäpaikaksi, ehdotetaan Telkjärven sillan haarapääskyille lieventämiskeinona lisäksi haarapääskyjen pesimätavan huomioivaa pesäpaikkahotellia. Pesähotelli on ajateltu rakennettavaksi työsilan kupeeseen ja työmaamelun ja liikenteestä rauhaisimmalle puolelle. Työsilta puretaan sillan valmistumisen jälkeen, joten samalla on pesähotellikin ”purettava”. Hotelli voidaan asentaa uuteen siltaankin, mikäli haarapääskyt tekevät sinne pesiään.

Siltahankkeen lähialueilla ei sijaitse luonnonsuojelualueita. Siltatyöt eivät vaikuta luonnonsuojelualueisiin eivätkä heikennä muun linnuston tai muun eläimistön elinoloja alueella. Pesäpaikkauskolliset haarapääskyt palaavat todennäköisesti seuraavana keväänä pesimään samalle paikalle rakennettavaan uuteen siltaan. Hakemuksessa on kerrottu lisäksi mm. alueen kaavoitustilanteesta ja sovellettavista oikeusohjeista.

Määräykset, joita hakemus koskee

Haarapääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Kielto on voimassa lisääntymiskauden ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytössä olevasta pesästä. Haarapääsky käyttää samoja pesiä toistuvasti. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan haarapääskyjen pesien hävittämiseen ja pesinnän häirintään alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 1.9.2025-14.4.2027.
- 2 Tällä luvalla saa hävittää kaikki purettavassa Telkjärven sillassa olevat ja väliaikaisiin rakenteisiin mahdollisesti rakennettavat haarapääskyn pesät pesimäkauden ulkopuolella 1.9.–14.4.
- 3 Jos haarapääskyt alkavat pesimään pesähotellissa, ei hotellissa olevia pesiä saa hävittää vaan hotelli tulee siirtää uuteen siltaan. Uuteen siltaan tulee lisäksi hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti asentaa 16 tekopesää haarapääskyille.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.

- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/134/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, kuinka monta haarapääskyn pesää vanhasta sillasta tai väliaikaisista rakenteista on poistettu. Lisäksi tulee kertoa, ovatko haarapääskyt pesineet pesähotellissa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Telkjärven silta on huonokuntoinen, ja esimerkiksi raskaiden pelastusajoneuvojen kulkemista on jo rajoitettu. Jotta turvallisuuden kannalta oleellinen liikenne voi ylittää Telkjärven, tulee silta purkaa ja rakentaa tilalle uusi.

Muuta tyydyttävää ratkaisua ongelmaan ei ole osoitettavissa. Vanhan sillan säilyttäminen haarapääskyjen pesintää varten ja uuden rakentaminen muualle ei ole kohtuullista ottaen huomioon, että nykyinen silta aiheuttaa yleisen turvallisuuden heikentymistä ja uusi silta on perusteltua saada rakennettua suunnitellusti. Lisäksi vanhan sillan säilyttäminen ilman korjaustoimenpiteitä olisi pidemmän päälle turvallisuusriski.

Haarapääskyn pesiä arvioidaan olevan nykyisessä Telkjärven sillassa kahdeksan ja pääskyt ovat pesineet sillassa useana vuonna. Siten pesät ovat rauhoitettuja ympärivuotisesti. Haarapääskyjen pesimämahdollisuudet alueella säilyvät uuden sillan rakentamisen ajan kesällä 2026 sekä sen jälkeen. Rakentamisen aikana haarapääskyille tarjotaan pesimäpaikkoja työsilan yhteyteen tehtävästä pesähotellista, mutta voi olla, että pääskyt suosivat rakennustelineitä ja muita väliaikaisia rakenteita. Niissä pesiminen on mahdollista vain yhden pesimäkauden ajan, mutta uuteen siltaan asennetaan suunnitelman mukaan 16 haarapääskyn tekopesää. Lisäksi jos haarapääskyt tekevät pesiä pesähotelliin, siirretään se uuden sillan yhteyteen. Pesimäkaudella 2026 tehdään vain vähäistä melua aiheuttavia toimenpiteitä. Tietynasteiseen meluun sillassa pesivät haarapääskyt ovat tottuneetkin tieliikenteen takia. Luvan mukaisten toimenpiteiden ei katsota vaarantavan haarapääskyn suotuisan suojelutason saavuttamista.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Kaakkois-Suomen ELY-keskus kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi

Kaakkois-Suomen poliisilaitos kirjaamo.kaakkois-suomi@poliisi.fi

Lappeenranta kirjaamo@lappeenranta.fi

Etelä-Karjalan lintutieteellinen yhdistys juuti.juha@gmail.com , ekly@ekly.org

SLL Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri saimaa@sll.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/134/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/134/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 19.03.2025 07:38

Ratkaisija Aalto Tapio 19.03.2025 07:40

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä.